GENERALINIO ADVOKATO PEDRO CRUZ VILLALÓN IŠVADA, pateikta 2011 m. liepos 14 d.[1]

1. Šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikiami klausimai susiję su Europos Sąjungos muitinės kodekso [2] nuostatos, kurią Teisingumo Teismas jau aiškino [3], apibrėžiančios asmenis, privalančius sumokėti skolą muitinei, atsiradusią dėl neteisėto prekių įvežimo į Europos Sąjungos muitų teritoriją, aiškinimu. Tačiau pagrindinės bylos aplinkybės yra neįprastos, o sprendimas šioje byloje gali turėti svarbių pasekmių. Ji ypatinga tuo, kad nagrinėjamu atveju buvo dalyvauta neteisėtai įvežant panaudojant internetą, o nagrinėjamas pažeidimas atsirado gabenant pašto siuntas. Dėl šių dviejų aplinkybių sprendimas pagrindinėje byloje gali padaryti įtaką gana daug asmenų, atsižvelgiant į ypač spartų pašto siuntų, užsakytų internetu, gausėjimą [4] ir interneto, kaip multiplikatoriaus, poveikį [5].

I — Teisinis pagrindas

2. Muitinės kodekso 202 straipsnyje numatyta:

„1. Importo skola muitinei atsiranda:

a) neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes

<…>.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2913/92, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1), iš dalies pakeistas 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2913/92, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 311, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 239, toliau — Muitinės kodeksas).

3 — Žr. ypač 2004 m. kovo 4 d. Sprendimą *Viluckas ir Jonušas* (C-238/02 ir C-246/02, Rink. p. I-2141); 2004 m. rugsėjo 23 d. Sprendimą *Spedition Ülustrans* (C-414/02, Rink. p. I-8633) ir 2005 m. kovo 3 d. Sprendimą *Papismedov ir kt.* (C-195/03, Rink. p. I-1667).

4 — Kaip antai savo nuomonėje dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (Atnaujintas muitinės kodeksas), nurodė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (COM(2005) 608 galutinis) (OL C 309, 2006 m. gruodžio 16 d., p. 22), „trečiosiose šalyse internetu arba paštu perkamų prekių skaičius auga eksponentiškai“.

5 — Bendrai kalbant, ši byla gali daryti įtaką tokių prekybos būdų, kaip antai *drop shipment*, leidžiančių parduoti iš pristatymą užtikrinančio tiekėjo įsigytą produktą ir šitaip išvengti, pavyzdžiui, atsargų valdymo, logistikos, garantinio aptarnavimo problemų, vystymuisi.

Taikant šį straipsnį neteisėtu įvežimu laikomas bet koks prekių įvežimas pažeidžiant 38–41 straipsnių ir 177 straipsnio antros įtraukos nuostatas.

2. Skola muitinei atsiranda neteisėto prekių įvežimo momentu.

3. Skolininkais laikomi:

— asmuo, neteisėtai įvežęs tokias prekes,

— bet kurie asmenys, dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję, arba yra pagrindo manyti, kad turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas, ir

— bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes, ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai [6]."

6 — Aplinkybių pagrindinėje byloje atsiradimo metu, t. y. nuo 2004 m. balandžio iki 2006 m. gegužės, Muitinės kodeksas buvo pakeistas, konkrečiai kalbant, 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 648/2005, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2913/92, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 117, p. 13). Tačiau šiuo reglamentu padaryti Muitinės kodekso pakeitimai, konkrečiai kalbant, jo 40 straipsnio pakeitimai, nedaro tiesioginės įtakos sprendimui pagrindinėje byloje.

II — Pagrindinė byla

3. Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį pateiktų rašytinių pastabų matyti, kad nuo 2004 m. balandžio iki 2006 m. gegužės ieškovas interneto platformoje *eBay* savo vardu eksploatavo dvi parduotuves, kuriose aukciono būdu siūlė [7] didelį kiekį prekių iš Kinijos.

4. Ieškovas pagrindinėje byloje tarpininkavo sudarant prekių pirkimo-pardavimo sutartis ir per savo *eBay* platformas teikė paslaugas, ypač lingvistines, už kurias gaudavo atlygį. Prekių kainų nustatymą, jų tiekimą ir pristatymą į Sąjungą vykdė Kinijos tiekėjas, o Vokietijoje įsikūrusiems pirkėjams prekės buvo pristatomos tiesiogiai paštu.

7 — Galima iškart teigti, kad, nepaisant aplinkybės, jog ieškovas pagrindinėje byloje vykdė savo veiklą internetu, 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos Direktyva) (OL L 178, p. 1) netaikoma. Iš tiesų, nors *eBay* platformos tarpininko veiklai ši direktyva taikoma, tai nėra, kaip nurodė Teisingumo Teismas, „prekių, dėl kurių sutartis buvo sudaryta elektroniniu būdu, pristatymo" minėtos direktyvos 2 straipsnio h punkto ii papunktyje nustatytas atvejis; žr. 2010 m. gruodžio 2 d. Sprendimą *Ker-Optika* (C-108/09, Rink. p. I-12213, 29 ir 30 punktai).

5. Taip pristatomos prekės neva nebūdavo pateikiamos muitinei ir, atrodo, dėl Kinijos tiekėjo klaidingai pateikiamos informacijos apie siuntinių turinį ir vertę už jas nebūdavo mokami importo muitai.

6. Atsižvelgdamas į tai, kad ieškovas pagrindinėje byloje dalyvavo neteisėtai įvežant prekes į Sąjungos muitų teritoriją pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką, *Hauptzollamt Aachen* pateikė jam pranešimą sumokėti apie 10 000 EUR muito mokesčių ir 21 000 EUR importo PVM.

7. Ieškovas pagrindinėje byloje pareiškė prieštaravimą dėl pranešimo sumokėti mokesčius, kuriame teigė, jog pirkimo-pardavimo sutarčių sudarymas *eBay* interneto platformoje ir tai, kad pirkėjų asmenvardžius ir adresus perdavė Kinijoje įsisteigusiam tiekėjui, nereiškia, kad jis dalyvavo neteisėtai įvežant prekes pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką, nes laiko atžvilgiu šie veiksmai vyko gerokai anksčiau nei prekių tiekimas ir yra svarbus tik kauzalinis šio tiekimo pagrindas.

8. Kadangi ieškovo pagrindinėje byloje prieštaravimas buvo atmestas kaip ir anksčiau *Finanzgericht* pateiktas skundas, ieškovas pateikė apeliaciją *Bundesfinanzhof*.

III — Prejudiciniai klausimai

9. Spręsdamas, ar ieškovo pagrindinėje byloje dalyvavimo sudarant prekių pirkimo-pardavimo sutartis per savo parduotuves interneto platformoje *eBay* galėjo pakakti, kad jis būtų pripažintas skolą muitinei turinčiu asmeniu pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką, *Bundesfinanzhof* nusprendė pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar skola muitinei dėl „dalyvavimo“ neteisėtai įvežant prekes į Europos Sąjungos muitų teritoriją, kaip tai suprantama pagal Reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką, atsiranda asmeniui, kuris tiesiogiai nedalyvauja įvežant prekes, tačiau tarpininkauja sudarant šių prekių pirkimo-pardavimo

sutartis ir numato, jog pardavėjas pristatys prekes arba jų dalį nesumokėdamas importo muitų?

2. Ar pakanka vien to, kad šis asmuo mano, jog tai įmanoma, ar jis tampa muitinės skolininku tik tuomet, jei yra visiškai įsitikinęs, jog taip ir bus?“

10. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad galutinai dar neišspręstas klausimas, ar ieškovas pagrindinėje byloje numanė, kad importuojama bus laikantis muitinės procedūrų, ar dėl to abejojo arba nuo pat pradžių buvo įsitikinęs, jog bus importuojama nesilaikant minėtų procedūrų.

11. Čekijos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos vyriausybės bei Komisija pateikė rašytines pastabas.

12. Kadangi rašytines pastabas pateikę suinteresuotieji asmenys per Teisingumo Teismo procedūros reglamento 104 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą nepateikė dėl to jokio prašymo, Teisingumo Teismas nusprendė posėdžio nešaukti.

IV — Analizė

A — *Pateikti klausimai*

13. Iš esmės šiais dviem klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar pagrindinės bylos aplinkybėms taikoma Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antra įtrauka.

14. Pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas vertina, kaip nustatyta, kad aptariamos prekės į Sąjungos muitų teritoriją buvo įvežtos neteisėtai pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalį. Jis klausia, ar aplinkybės, kurioms esant ieškovas pagrindinėje byloje dalyvavo operacijose, lėmusiuose ginčijamą neteisėtą įvežimą, pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką leidžia jį kvalifikuoti kaip asmenį, turintį dėl tokio įvežimo atsiradusią skolą muitinei.

15. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai nurodo, kad abejoja, jog asmuo, kuris, tiesiogiai neprisidėjęs prie neteisėto prekės įvežimo, veikia kaip tarpininkas sudarant pirkimo-pardavimo sutartį

dėl šios prekės, gali būti kvalifikuojamas kaip dalyvavęs įvežant pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką.

16. Be to, jis klausia, ar asmuo, esantis Oliver Jestel padėtyje, gali būti kvalifikuojamas kaip skolininkas pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką vien dėl to, kad galėjo „numatyti“ (*in Betracht ziehen*), jog prekės ar jų dalis galėjo būti pristatytos neteisėtai išvengiant importo mokesčių. Savo antruoju klausimu jis, konkrečiai kalbant, klausia, ar pakanka, kad minėtas asmuo galėjo numatyti šį įvykį kaip „įmanomą“ (*für denkbar halten*) ar, priešingai, būtina, kad minėtas asmuo „būtų įsitikinęs“ (*fest rechnen*), kad šis įvykis įvyks.

B — *Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies struktūra: antra įtrauka*

17. Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalyje nustatytos trys asmenų, kurie gali būti pripažinti muitinės skolininkais dėl neteisėto prekės įvežimo į Sąjungos teritoriją, grupės: pirmąją sudaro neteisėtai tokias prekes įvežę asmenys, antrąją — bet kurie asmenys, dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas, ir trečioji — bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai.

18. Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, net iš paties Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies teksto matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė išsamiai išdėstyti muitinei skolingų asmenų nustatymo sąlygas [8] ir bendrai nustatyti asmenis, kuriuos reikia pripažinti turinčiais skolą muitinei [9] neteisėto prekių įvežimo į Sąjungos muitų teritoriją atveju.

19. Akivaizdu, kad ieškovas pagrindinėje byloje nėra asmuo, fiziškai įvežęs [10] ginčijamas prekes į Sąjungos muitų teritoriją, todėl jo negalima vertinti kaip skolą muitinei turinčio asmens pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies pirmą įtrauką [11].

8 — Minėtų sprendimų *Spedition Ulustrans* 39 punktas; *Papismedov ir kt.* 38 punktas; taip pat žr. 2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimą *United Antwerp Maritime Agencies ir Seaport Terminals* (C-140/04, Rink. p. I-8245, 30 punktas).

9 — Minėto Sprendimo *Papismedov ir kt.* 38 punktas.

10 — Taip, pavyzdžiui, būtų tuo atveju, jeigu įvažiuodamas į Europos Sąjungos muitų teritoriją sunkvežimio vairuotojas neprisistatytų su vežamomis prekėmis į pirmą kelyje esantį muitinės postą, kaip buvo minėtoje byloje *Viluckas ir Jonušas*.

11 — Minėti sprendimai *Viluckas ir Jonušas* (29 punktas) ir *Spedition Ulustrans*.

20. Taip pat akivaizdu, kad jis nei įsigijo, nei laikė ginčijamas prekes, todėl taip pat negali būti vertinamas kaip skolą muitinei turintis asmuo pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečią įtrauką.

21. Tad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teisingai klausia, ar pagrindinės bylos aplinkybėms reikia taikyti Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką.

C — *Kas yra skolininkas pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką?*

22. „Skolininko“ pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką kvalifikavimas priklauso nuo sąlygų, kurios pagrįstos iš esmės objektyviu ir subjektyviu vertinimo kriterijais — dalyvavimu įvežant ginčijamas prekes ir žinojimu apie jo neteisėtumą. Kaip vartodamas tikrai trumpas sąvokas pabrėžė Teisingumo Teismas, skolininkas, fizinis ar juridinis asmuo neteisėtai įvežant prekes į Sąjungos muitų teritoriją turi dalyvauti sąmoningai [12], atsižvelgiant ir į tai, kad tam tikrais atvejais subjektyvaus vertinimo kriterijai tokį kvalifikavimą draudžia [13].

23. Prieš pradedant išsamiai nagrinėti Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antros įtraukos taikymo sąlygas reikia priminti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas vadovaujasi principu, jog prekės į Sąjungos teritoriją buvo įvežtos neteisėtai ir atitinkamai nesilaikant procedūros, numatytos Muitinės kodekso 38–41 straipsniuose. Tačiau šiuo klausimu jis daugiau beveik nepateikia jokios informacijos, nors įvežama buvo gabenant pašto siuntas. Pašto siuntų gabenimą reglamentuoja atskiros, kai kurios iš tarptautinės teisės išplaukiančios nuostatos, galinčios daryti poveikį priimant sprendimą pagrindinėje byloje. Todėl prieš pradedant nagrinėti dvi Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antros įtraukos taikymo sąlygas pirmiausia, būtina trumpai apžvelgti pagrindines nuostatas, taikomas gabenant pašto siuntas.

1. Įžanginės pastabos dėl pašto siuntų gabenimo ypatumų

24. Pagal Muitinės kodekso 38 straipsnio 1 dalies a punktą asmuo, gabenantis į Sąjungą prekes, įvežtas į Sąjungos muitų teritoriją, turi

12 — Minėtas Sprendimas *Papismedov ir kt.* (40 punktas).

13 — Minėtų sprendimų *Spedition Ulustrans* 27 ir 28 punktai ir *Papismedov ir kt.* 40 punktas.

nedelsdamas šias prekes pristatyti į muitinės nustatytą muitinės įstaigą arba į bet kurią kitą muitinės nustatytą ar patvirtintą vietą. Tačiau Muitinės kodekso 38 straipsnio 4 dalyje numatyta šios taisyklės išimtis dėl pašto siuntų gabenimo su sąlyga, kad tai nedaro neigiamos įtakos muitinės priežiūros ir muitinio tikrinimo galimybėms [14].

25. Teisingumo Teismo dar niekada nebuvo nei prašoma išaiškinti šią Muitinės kodekso nuostatą, nei apskritai nagrinėti muitinės taisykles, taikomas gabenant pašto siuntas.

26. 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92 [15] įgyvendinimo nuostatas, VII antraštinės dalies, skirtos įprastai muitinės deklaracijos procedūrai, 4 skirsnio „Pašto siuntos“ 237 ir 238 straipsniai nustatytos pagrindinės specialiosios taisyklės, kurios pagal Sąjungos teisę [16] taikomos gabenant pašto siuntas [17].

27. Be to, 1983 m. kovo 28 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 918/83, nustatančiame Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą [18], numatytas menkaverčių siuntų, t. y. siuntų, kurių

14 — Žr. taip pat Muitinės kodekso 45 straipsnį.

15 — OL L 253, p. 1 Muitinės kodeksu panaikintame 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 4151/88, išdėstančiame nuostatas, taikytinas į Bendrijos muitų teritoriją įvežamoms prekėms (OL L 367, p. 1), buvo numatytos specialiosios nuostatos dėl pašto siuntų gabenimo (ypač žr. šio reglamento 5 konstatuojamąją dalį, 3 straipsnio 4 dalį ir 10 straipsnį).

16 — Vis dėlto šiuo atveju būtina priminti, kad pagal 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimo 2000/597/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 253, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 200) 8 straipsnį, kuris buvo taikomas tuo metu, kai atsirado pagrindinės bylos aplinkybės, minėto sprendimo 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytus Bendrijų nuosavus išteklius, įskaitant muito mokesčius, „valstybės narės surenka vadovaudamosi nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, kurios prireikus keičiamos, kad atitiktų Bendrijos taisyklių reikalavimus“.

17 — Reglamento Nr. 2454/93 237 straipsnio 1A dalyje nustatyta, kad pašto siuntos, įskaitant siuntinių pašto siuntas, „laikomos“ deklaruotomis išleisti į laisvą apyvartą arba tuo metu, kai (a punktas) jos įvežamos į muitų teritoriją, jeigu jų nereikalaujama pristatyti į muitinę remiantis Muitinės kodekso 38 straipsnio 4 dalies nuostatomis, arba automatiškai (b punktas), kai jos pateikiamos muitinei, jeigu gabenamos su CN22 ir (arba) CN23 formos deklaracija. Ankstesnėje šios nuostatos redakcijoje buvo minimos C1 ir (arba) C2/CP3 deklaracijos. Nuostata pakeista 2000 m. liepos 24 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1602/2000, iš dalies keičiančio Reglamentą (EEB) Nr. 2454/93, (OL L 188, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 51), 1 straipsnio 6 punktu, siekiant atsižvelgti į tai, kad buvo pakeisti Pasaulinės pašto sąjungos parengti siuntų deklaracijų, siunčiamų laiškais arba pašto siuntomis, blankai (šiuo klausimu žr. minėto reglamento 9 konstatuojamąją dalį).

18 — OL L 105, p. 1 ir klaidų ištaisymas OL L 271 Šis reglamentas buvo iš dalies pakeistas aktu dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų — Protokolas Nr. 3 dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės suverenių bazių teritorijų Kipre (OL L 236). Vėliau šis reglamentas buvo panaikintas 2009 m. lapkričio 16 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1186/2009, nustatančiu Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą (OL L 324, p. 23).

vertė neviršija 22 eurų [19], ir siuntų, kurias vienas fizinis asmuo siunčia kitam fiziniam asmeniui, konkrečiai kalbant, kurias privatus asmuo siunčia iš trečiosios šalies privačiam asmeniui, gyvenančiam Sąjungos muitų teritorijoje, jeigu tos įvežamos siuntos yra nekomercinio pobūdžio, atleidimas nuo muitų [20].

28. Tačiau sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą visiškai neminimi nei konkretūs atleidimo nuo muito atvejai, nei Reglamentas Nr. 918/83. Beje, iš sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytų aplinkybių Čekijos Respublikos vyriausybė daro išvadą, kad prie ginčijamų prekių pridėtuose dokumentuose, būtent formose CN21 ir CN22, siuntinio siuntėjas, t. y. tiekėjas, turėjo nurodyti, kad šios prekės yra menkos vertės, kurioms pagal minėto Reglamento Nr. 918/83 27 straipsnį, netaikomas muito mokestis. Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą taip pat galima daryti išvadą, kad ginčijamam importui, atsižvelgiant į jo dažnumą, bet kuriuo atveju negali būti taikoma išimtis, susijusi su mainais tarp fizinių asmenų.

29. Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas privalo nustatyti aplinkybes, kurios šiuo klausimu leistų jam padaryti atitinkamas išvadas.

30. Būtina atsižvelgti į tai, kad pašto siuntoms taikomos atskiros taisyklės, kurios iš esmės nustatytos ne minėtuose antrinės Sąjungos teisės aktuose, bet Jungtinėse Tautose 1964 m. liepos 10 d. priimtoje Pasaulinėje pašto sąjungos konvencijoje [21] ir Kiote 1973 m. gegužės 18 d. pasirašytoje [22] Tarptautinėje muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencijoje [23], konkrečiai kalbant, jos F.4 priede dėl muitinės formalumų, susijusių su pašto siuntų vežimu, patvirtintu

19 — Žr. šio reglamento 27 ir 28 straipsnius. Ši išimtis susijusi su prekėmis, išsiųstomis tiesiai iš trečiosios šalies gavėjui Sąjungos teritorijoje, išskyrus alkoholio gaminius, kvepalus ir tualetinius vandenis, tabaką ir tabako gaminius.

20 — Žr. minėto reglamento 29–31 straipsnius.

21 — Šia konvencija, prie kurios prisijungė visos Sąjungos valstybės narės, nustatomos pagrindinės teisinės tarptautinės pašto veiklos sąlygos.

22 — 2003 m. kovo 17 d. Tarybos sprendimu 2003/231/EB dėl Europos bendrijos prisijungimo prie Tarptautinės muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencijos (Kioto konvencijos) pakeitimo protokolo (OL L 86, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 13 t., p. 262) Sąjunga prisijungė prie 1999 m. birželio 26 d. Muitinių bendradarbiavimo tarybos priimto Tarptautinės muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencijos protokolo. Žr. taip pat 2004 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimą, iš dalies keičiantį Sprendimą 2003/231/EB dėl Europos bendrijos prisijungimo prie Tarptautinės muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencijos (Kioto konvencijos) pakeitimo protokolo (OL L 162, p. 113; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 16 t., p. 101). Prisijungiama prie pakeitimo protokolo teksto, įskaitant I ir II priedus, bet neįskaitant III priedo.

23 — 1975 m. kovo 18 d. Tarybos sprendimas 75/199/EEB, sudarantis Tarptautinę muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvenciją ir priimantis jos priedą dėl muitinės sandėlių (OL L 100, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 01 t., p. 26).

1994 m. gruodžio 8 d. Tarybos sprendimu [24], kurie atitinkamai įgyvendinami skirtingose nacionalinės teisės sistemose [25].

31. Iš Tarptautinės muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencijos ir, konkrečiai kalbant, iš jos F.4 priedo matyti, kad tarptautinių siuntų atveju atsakomybė dėl muitinės formalumų laikymosi iš esmės tenka siuntėjui, privalančiam pateikti reikalaujamus dokumentus, muitinės deklaracijos formą (anksčiau pagal F.4 priedą — C 2/CP 3 formas, dabar pagal Muitinės kodeksą — muitinės deklaraciją CN 22 ar CN 23), sąskaitas ar sąmatą ir visus kitus dokumentus, reikalaujamus konkrečiu atveju (pavyzdžiui, kilmės sertifikatą, fitosanitarinį sertifikatą, leidimą eksportuoti).

2. Dalyvavimas įvežant prekes į Sąjungos muitų teritoriją

32. Kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antroje įtraukoje nurodyta „dalyvavimo“ samprata minėtame kodekse nėra apibrėžta. Beje jame nepateikta jokia nuoroda į valstybių narių teisę, siekiant nustatyti šių nuostatų reikšmę ir apimtį. Todėl tai yra savarankiška Sąjungos teisės sąvoka, kurią turi apibrėžti Teisingumo Teismas. Iš tiesų Teisingumo Teismas yra kelis kartus nusprendęs, kad tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų matyti, kad Sąjungos teisės nuostatas, kurios dėl jų prasmės ir reikšmės nustatymo aiškiai nenukreipia į valstybių narių teisę, įprastai reikia aiškinti vienodai ir autonomiškai visoje Sąjungoje, atsižvelgiant į nuostatų kontekstą ir nagrinėjama nuostata siekiamą tikslą [26].

33. Iš karto reikia pažymėti, kad Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalimi siekiama ne nustatyti už neteisėtą prekių įvežimą į Sąjungos teritoriją „atsakingą“ asmenį, o siekiant bendrų Sąjungos finansinių interesų apsaugos tikslų apibrėžti skolą, atsiradusią dėl neteisėto prekių įvežimo, muitinei turintį asmenį.

24 — 1994 m. gruodžio 8 d. Tarybos sprendimas, pritariantis Bendrijos vardu Tarptautinės muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencijos priedams E.7 ir F.4 (OL L 331, p. 11; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 05 t., p. 296). Tačiau būtina pažymėti, kad šis priedas buvo patvirtintas su bendrąją išlyga ir išlygomis, taikomomis 19 ir 26 standartams bei 23, 24 ir 25 rekomenduojamoms praktikoms.

25 — Šiuo klausimu žr. mano pastabas 16 išnašoje.

26 — Ypač žr. 1984 m. sausio 18 d. Sprendimą *Ekro* (327/82, Rink. p. 107, 11 punktas); 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimą *Linster* (C-287/98, Rink. p. I-6917, 43 punktas) ir 2003 m. vasario 27 d. Sprendimą *Adolf Truley* (C-373/00, Rink. p. I-1931, 35 punktas).

34. Iš tiesų Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalį pirmiausia reikia skaityti atsižvelgiant į ankstesnes dalis ir ypač į 1 dalies a punktą, kur apibrėžiamas neteisėtas įvežimas, pateikiant nuorodą į Muitinės kodekso 38–41 straipsnius. Pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalies paskutinį sakinį prekių įvežimas į Sąjungos teritoriją yra laikomas neteisėtu, jeigu prekės nepateikiamos muitinei pagal minėto Muitinės kodekso 38–41 straipsnius.

35. Šia nuostata patvirtinamas esminis muitinės deklaracijos ir atitinkamai deklaranto muitinėje vaidmuo taikant Muitinės kodeksą. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad muito mokestį turinčio sumokėti asmens statusas yra išimtinai susijęs su deklaravimo formalumais muitinėje ir šis statusas yra teisinė deklaravimo formalumų pasekmė [27]. Paprastai skolą muitinei turintis asmuo yra deklarantas arba atitinkamu atveju asmuo, kurio vardu deklaracija užpildoma [28], arba asmuo, privalantis pateikti deklaraciją [29]. Todėl Muitinės kodekso 202 straipsniu siekiama išplėsti [30] skolą muitinei turinčio asmens sąvoką, apimant ir asmenis, nesilaikiusius Sąjungos muitų teisės aktų nuostatų, susijusių su muitinės deklaracijomis, šitaip neigimu patvirtinant pagrindinį šios vaidmenį [31].

36. Be to reikėtų pažymėti, kad trijose Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies įtraukose nustatyta tvarka atitinka tam tikrą skolininku dėl jo dalyvavimo neteisėtai įvežant prekes pripažinto asmens „dalyvavimo“ laipsnį. Pirmojoje įtraukoje kaip pagrindinis arba pirmojo rango skolininkas nurodomas asmuo, neteisėtai įvežęs prekes, t. y. paprastai turėjęs sutvarkyti muitinės dokumentus ir įvykdyti muitinės deklaranto įsipareigojimus. Antra ir trečia įtraukos susijusios su asmenimis, kurie, nors ir nėra „atsakingi“ už muitinės

27 — 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimas *Ilumitrónica* (C-251/00, Rink. p. I-10433, 32, 33 ir 65 punktai).

28 — Kaip antai asmens, kuris vykdydamas darbdavio jam pavestas užduotis įvežė ginčijamas prekes, darbdavys; žr. minėtą Sprendimą *Spedition Ulustrans*.

29 — Minėto Sprendimo *Viluckas ir Jonušas* 23 ir 24 punktai.

30 — Ypač žr. 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimą *Elshani* (C-459/07, Rink. p. I-2759, 26–28 punktai).

31 — Kaip ir Muitinės kodekso 203–205, 210, 211 ir 220 straipsniuose dėl situacijų, kai nagrinėjamas asmuo nesilaiko Sąjungos muitinės taisyklių; žr. 2011 m. kovo 31 d. Sprendimą *Aurubis Balgaria* (C-546/09, Rink. p. I-2531, 32–34 punktai).

dokumentų tvarkymą pagal Muitinės kodekso nuostatas, vis dėlto yra su tuo susiję arba prieš tai, arba iškart neteisėtai įvežus prekes.

37. Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalimi leidžiama nustatyti kelis skolininkų tipus ir atitinkamu atveju solidarius [32] bendrai skolingus asmenis, turinčius skolą muitinei, atsiradusią dėl neteisėto prekių įvežimo, priklausančius nuo jų dalyvavimo neteisėtoje operacijoje pobūdžio. Šiuo klausimu būtina pabrėžti, kad Muitinės kodekse nenustatyta jokia vieno skolininkų tipo viršenybė prieš kitą ir muitinės administracija gali laisvai kreiptis į skolininką, kuris, jos nuomone, gali geriausiai užtikrinti šia nuostata siekiamo tikslo įgyvendinimą, t. y. sumokėti muito mokesčius, kurių buvo išvengta nesilaikius muitinės formalumų.

38. Objektyvi sąlyga, nustatyta Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antroje įtraukoje, įtvirtinta vartojant labai bendrus terminus, aiškiai skirtus apimti įvairias situacijas. Reikalaujama ne realiai „dalyvauti“ „neteisėtai įvežant“ prekes į muitų teritoriją, daugiau ar mažiau tiesiogiai dalyvaujant, kai vykdoma neteisėta veikla, bet pakanka tiesiog „dalyvavimo“ įvežant prekes, t. y. dalyvavimo vykdant operacijas, prisidėjusias prie fizinio prekės atsiradimo Sąjungos muitų teritorijoje.

39. Kaip savo išvadoje byloje *Spedition Ulustrans* [33] pažymėjo generalinis advokatas A. Tizzano, „ši sąlyga bus įgyvendinta kiekvieną kartą, kai asmuo suteiks materialinę ar moralinę pagalbą įvežant prekę į Bendriją“. Taip pabrėžta, kad potencialus šios nuostatos taikymo laukas [34] yra labai platus ir kad būtų apimta ir tiesioginė pagalba fiziškai įvežant prekes į Sąjungos muitų teritoriją, t. y. aktyvus bendrininkavimas neteisėtai kertant išorines Sąjungos sienas [35], ir netiesioginė pagalba, kaip antai dalyvavimas finansuojant importo operacijas, dėl kurių neteisėtai įvežama, arba taip pat, kaip buvo pagrindinėje byloje, paprastas tarpininkavimas sudarant

32 — Kaip buvo byloje, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *Spedition Ulustrans*.

33 — Minėtos išvados 40 punktas.

34 — T. y. su sąlyga, kad antroji subjektyvi sąlyga yra įvykdyta.

35 — Kaip antai bendra sunkvežimio, kuriame buvusios prekės kirto išorines Sąjungos sienas nesilaikant muitinės formalumų, vairuotojo ir jo darbdavio atsakomybė, kaip buvo byloje, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *Spedition Ulustrans*.

prekių, kurios vėliau neteisėtai įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją, pirkimo-pardavimo sutartį.

40. Aišku, kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, į Sąjungos muitų teritoriją prekės buvo įvežtos gabenant pašto siuntas ir ieškovas pagrindinėje byloje nebuvo nei pašto siuntų, kurios įvežtos, siuntėjas, nei gavėjas. Tačiau šios aplinkybės neleidžia daryti išvados, kad ieškovas pagrindinėje byloje „nedalyvavo“ neteisėtai įvežant, nes skolos muitinei, atsiradusios dėl muitinėje nedeklaruotų arba deklaruotų, bet nurodant klaidingą pavadinimą [36], prekių, atsiradimo pagrindas yra Muitinės kodekso 202 straipsnis.

41. Tačiau nagrinėjant Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antroje ir trečioje įtraukose nustatytą subjektyvią sąlygą, kurią analizuosiu toliau ir kuria būtent siekiama sušvelninti objektyviąją sąlygą, taikomą asmenims, kurie paprastai nesaistomi muitinės deklarantui taikomais reikalavimais, būtina atsižvelgti į pašto siuntų gabenimo ypatumus.

36 — Minėto Sprendimo *Papismedov ir kt.* 36 punktas.

42. Todėl galima daryti išvadą, kad asmuo, veikęs kaip tarpininkas sudarant pirkimo-pardavimo sutartis dėl prekių, įvežtų į Sąjungos teritoriją, „dalyvavo“ jas įvežant pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką.

3. „Žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas“

43. Tačiau asmuo, „dalyvavęs“ įvežant prekes į Sąjungos teritoriją, kaip jau išaiškinta, gali būti kvalifikuojamas kaip turintis sumokėti muito mokestį tik tuomet, jeigu pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką nustatyta, kad jis žinojo arba, yra pagrindo manyti, turėjo žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jis šios aplinkybės dar nenustatė.

44. Kaip Teisingumo Teismas tai pabrėžė daugelį kartų, pagal SESV 267 straipsnio procedūrą, grindžiamą griežtu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo kompetencijos atskyrimu, bet koks nagrinėjamų faktinių aplinkybių įvertinimas priskiriamas

nacionalinio teismo kompetencijai [37]. Todėl Teisingumo Teismas neprivalo pats nustatyti, ar nagrinėjamu atveju buvo įgyvendinta subjektyvi sąlyga, jog ieškovas pagrindinėje byloje žinojo ar „yra pagrindo manyti, turėjo žinoti“, kad ginčijamas prekių įvežimas buvo neteisėtas. Tačiau tam, kad šiam teismui pateiktų naudingą atsakymą, bendradarbiaudamas su nacionaliniais teismais Teisingumo Teismas gali pateikti visas, jo manymu, reikalingas nuorodas [38]. Todėl jis privalo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui duoti nurodymus, leidžiančius nustatyti šią aplinkybę, nušviesti jį ir dėl metodo, kurį reikia taikyti, ir dėl kriterijų, kuriais reikia remtis.

45. Pagrindinis sunkumas, susijęs su Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antra ir trečia įtraukomis, be abejonės, yra būtinybė nustatyti, ką reiškia „yra pagrindo manyti, turėjo žinoti“ [39], kad prekių įvežimas neteisėtas [40].

46. Antruoju iš šių dviejų klausimų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siūlo pasirinkti, t. y. du galimus atsakymus. Viena vertus, būtų galima manyti, kad asmuo, dalyvavęs neteisėtai įvežant, yra skolą muitinei turintis asmuo, nes galėjo žinoti ar įsivaizduoti, kad šis pažeidimas gali įvykti. Kita vertus, būtų galima manyti, kad jis tampa skolininku tik tuomet, jeigu yra praktiškai įsitikinęs, kad taip įvyks.

37 — Ypač žr. 1978 m. kovo 16 d. Sprendimą *Oehlschläger* (104/77, Rink. p. 791, 4 punktas); 1979 m. lapkričio 15 d. Sprendimą *Denkavit Futtermittel* (36/79, Rink. p. 3439, 12 punktas) ir 2011 m. vąsario 10 d. Sprendimą *Haribo Lakritzen Hans Riegel et Österreichische Salinen* (C-436/08 ir C-437/08, Rink. p. I-305, 41 punktas).

38 — Ypač žr. 2008 m. liepos 1 d. Sprendimą *MOTOE* (C-49/07, Rink. p. I-4863, 30 punktas); 2009 m. birželio 4 d. Sprendimą *Mickelsson ir Roos* (C-142/05, Rink. p. I-4273, 41 punktas); 2010 m. balandžio 15 d. Sprendimą *Sandström* (C-433/05, Rink. p. I-2885, 35 punktas) ir 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimą *Lecson Elektromobile* (C-12/10, Rink. p. I-14173, 15 punktas).

39 — *Reasonably have been aware* anglų kalba, *vernünftigerweise hätten wissen müssen* vokiečių kalba, *debiendo saber razonablemente* ispanų kalba.

40 — Būtina pažymėti, kad Muitinės kodekse yra ir kitų nuostatų, kuriose pateikiamos panašios ar tokios pačios formuluotės: 8 straipsnio 1 dalies pirma įtrauka dėl asmeniui palankaus sprendimo, priimto remiantis neteisinga arba neišsamia informacija, pripažinimo negaliojančiu; 201 straipsnio 3 dalies antra pastraipa dėl muitinės deklaracijų, surašytų remiantis klaidinga informacija; 203 straipsnio 3 dalies antra ir trečia įtraukos dėl prekių paėmimo iš muitinės priežiūros; 205 straipsnio 3 dalis dėl importo muitais apmokestinamos prekės suvartojimo laisvojoje zonoje arba laisvajame sandėlyje; 210 straipsnio 3 dalies antra įtrauka dėl eksporto muitais apmokestinamos prekės išgabenimo iš Sąjungos muitų teritorijos neįforminus muitinės deklaracijos. Pats Teisingumo Teismas savo sprendimuose vartojo tokias pačias formuluotes (2011 m. kovo 17 d. Sprendimas *Komisija prieš Portugaliją*, C-23/10). Panašios formuluotės taip pat plačiai vartojamos aktuose, kuriais nustatomos sankcijos trečiosioms šalims ar tam tikriems asmenims arba subjektams (*smart sanctions*), kai fizinis ar juridinis asmuo negali būti pripažįstamas atsakingu pažeidęs draudimą, jeigu „neturėjo pagrįstos priežasties įtarti“, kad jo veiksmas sukeltų tokias pasekmes: žr., pavyzdžiui, 2011 m. gegužės 9 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 442/2011 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje, 10 straipsnio 2 dalį (OL L 121, p. 1).

47. Nemanau, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė nustatyti, kad asmuo, „dalyvavęs“ įvežant prekes į Sąjungos teritoriją, mano siūlyta labai bendra „dalyvavimo“ prasme gali būti kvalifikuojamas kaip „skolą muitinei turintis asmuo“ pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką, jeigu negalėjo atmesti, kad toks pažeidimas neįvyks, t. y. kaip teigia ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, asmuo šį pažeidimą vertina kaip „įmanomą“ (*denkbar*). Tačiau nesu įsitikinęs ir dėl to, jog pagal šią nuostatą kvalifikuojant „skolą muitinei turintį asmenį“ būtinas toks tikrumo laipsnis, kad atitinkamas asmuo turi būtų įsitikinęs (*fest rechnen*), jog šis pažeidimas bus padarytas.

48. Todėl esu linkęs manyti, kad būtina atsiriboti nuo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo siūlomos alternatyvos ir bandyti savarankiškai išsiaiškinti sąvoką, vartojamą Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antros ir trečios įtraukų nuostatose [41].

49. Frazė „yra pagrindo manyti“ reiškia nuorodą į normaliai informuotą ūkio subjektą [42] ir nurodo tai, ką kiekvienas turėtų žinoti esant normalioms sąlygoms. Galiausiai, siekiant išmatuoti tikimybę, ar asmuo pažeidžia muitinės taisykles tai žinodamas, pagal subjektyvią sąlygą būtina *in concreto* vertinti informaciją, kurią nagrinėjamas asmuo turėjo ar galėjo turėti esant normalioms aplinkybėms.

50. Subjektyvia sąlyga, numatyta Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antroje įtraukoje, muitinės administracija, kontroliuojama kompetentingų teismų, įpareigojama nustatyti, ar asmuo, dalyvavęs neteisėtai įvežant prekes, turėjo, privalėjo turėti ar galėjo turėti informacijos, kuri jam leistų šį pažeidimą suvokti, numatyti ir atitinkamu atveju užkirsti kelią jam atsirasti.

41 — Šiuo klausimu žr. mano pastabas šios išvados 32 punkte.

42 — Be abejonės, normaliai informuoto ūkio subjekto sąvoka siejasi su normaliai informuoto, pakankamai atidaus ir nuovokaus paprasto vartotojo arba internauto sąvoka, kuria remiamasi, be kita ko, vertinant prekės ženklo skiriamuosius požymius: 2002 m. birželio 18 d. Sprendimas *Philips* (C-299/99, Rink. p. I-5475) ir 2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *BioID prieš OHMI* (C-37/03 P, Rink. p. I-7975). „Normaliai informuotas, pakankamai atidus ir nuovokus paprastas vartotojas“ vartojamas ir kitokiose situacijose nei prekių ženklų teisėje (žr. 1998 m. liepos 16 d. Sprendimą *Gut Springenheide ir Tusky*, C-210/96, Rink. p. I-4657). Taip pat vartotojų apsaugos srityje žr. 2007 m. spalio 4 d. Sprendimą *Schutzverband der Spirituosen-Industrie* (C-457/05, Rink. p. I-8075) ir klaidinančios reklamos srityje 2003 m. balandžio 8 d. Sprendimą *Pippig Augenoptik* (C-44/01, Rink. p. I-3095).

51. Atlikdamos šį vertinimą, kompetentingos nacionalinės institucijos ir teismai privalo atsižvelgti į įvairias aplinkybes. Nesiekdamas išsamiai išvardyti, kaip pavyzdžius galiu paminėti nagrinėjamo asmens būklę (paprastas fizinis asmuo, profesionalas ar pusiau profesionalas) ir jo būklę dalyvaujant ginčijamoje operacijoje, veiksmų, vertinamų kaip „dalyvavimas“ neteisėtai įvežant, pobūdį ir importo operacijos etapą, kai šie veiksmai buvo atlikti (importo operacijos finansavimas, prekių transportavimo organizavimas, pirkimo-pardavimo sutarčių sudarymas), sutartines prievoles, kurios galiausiai tenka asmeniui, ar tiesiog informaciją, kurią jis privalo žinoti arba kuri yra prieinama ir lengvai pasiekiama.

52. Kompetentingos nacionalinės institucijos ir teismai privalo palygindamos įvertinti įvairius jų turimus reikšmingus elementus, kuriais remiantis pakankamai patikimai galima nustatyti, ar asmuo veikė žinodamas. Nors šiuo klausimu jiems turi būti suteikta tam tikra vertinimo laisvė, vis dėlto jie privalo šį vertinimą atlikti laikydamiesi taisyklių, reglamentuojančių įrodymų rinkimą panašiose situacijose, vadovaudamiesi lygiavertiškumo ir veiksmingumo principais [43].

53. Tai nurodęs, pabaigoje siekdamas tik pateikti naudingą atsakymą į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus norėčiau pateikti konkretesnių pavyzdžių dėl elementų, kuriais galima remtis esant pagrindinės bylos aplinkybėms.

54. Kaip matyti iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teiginių, ieškovo pagrindinėje byloje dalyvavimas neteisėtai įvežant ginčijamas prekes buvo vykdomas pasinaudojant savo parduotuvėmis *eBay* interneto platformoje.

55. Šiuo klausimu Komisija atkreipia dėmesį, kad, viena vertus, ieškovas pagrindinėje byloje negali neigti, jog šitaip per savo *eBay* parduotuves tam tikru dažnumu ir siekdamas piniginės naudos jis dalyvavo parduodant prekes internetu, organizavo ir palengvino pirkimo-pardavimo sutarčių dėl prekių iš Kinijos pristatymo į Sąjungą sudarymą ir, kita vertus, negalėjo nežinoti, jog tokio pobūdžio pristatymai sukuria pareigą mokėti importo muitus. Šiuo klausimu ji remiasi prekių užsakymo internetu (elektroninės prekybos) informacine forma, parengta Vokietijos muitinės

43 — Šiuo klausimu ypač žr. 2003 m. balandžio 10 d. Sprendimą *Steffensen* (C-276/01, Rink. p. I-3735, 80 punktas); 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimą *Laboratoires Boiron* (C-526/04, Rink. p. I-7529); 2008 m. balandžio 24 d. Sprendimą *Arcor* (C-55/06, Rink. p. I-2931, 192 punktas) ir 2010 m. sausio 28 d. Sprendimą *Direct Parcel Distribution Belgium* (C-264/08, Rink. p. I-731, 32–36 ir 42–47 punktai).

administracijos. Todėl Komisija mano, kad buvo galima teisėtai tikėtis, jog abejonės dėl ginčijamų prekių įvežimo į Sąjungos teritoriją teisėtumo atveju jis praneš tiekėjui ar savo klientams apie galiojančių nuostatų buvimą ir reikalaus, kad jų būtų laikomasi.

56. Taip Komisija remiasi dviem elementais, t. y. viena vertus, ieškovo pagrindinėje byloje veiklos prigimtimi, kuri nagrinėjamu atveju pagal savo trukmę ir apimtį internete yra beveik profesionalaus pobūdžio, ir, kita vertus, atitinkamos informacijos, susijusios su šiai veiklai taikytinomis muitinės taisyklėmis, viešumu, dėl ko prireikė šių tolesnių pastabų.

57. Būtina pabrėžti, kad pirmasis elementas susijęs ne tiek su ieškovo pagrindinėje byloje būkle, kiek su jo veiklos prigimtimi ar būdais, kuriais jis ją vykdo. Nesiekiama nustatyti, ar jį reikia vertinti kaip profesionalą, pusiau profesionalą, ar kaip paprastą mėgėją, nes Muitinės kodekse nėra jokio tokio skirstymo pagrindo. Jeigu nėra jokių abejonių, kad fizinio asmens profesionaliai vykdoma veikla leidžia manyti, jog jis žino visas minėtai veiklai taikomas taisykles [44], priešingai, fizinio asmens mėgėjiškai vykdoma veikla savaime neatleidžia jo nei nuo prievolės laikytis taikytinų muitinės taisyklių, nei nuo atsakomybės galimo jų pažeidimo atveju.

58. Tačiau tęstinis nagrinėjamos veiklos pobūdis ir nagrinėjamų prekių kiekis, išsiųstų pašto siuntų skaičius ir dažnis bei aplinkybė, kad pastarąsias išsiuntė vienas ir tas pats tiekėjas arba labai ribotas tiekėjų skaičius, be abejonės, yra elementai, į kuriuos būtina atsižvelgti atliekant šį vertinimą. Taip pat aplinkybė, kad nagrinėjamas asmuo pakeitė vykdomos veiklos būdą, būtent siekdamas išvengti muitinės formalumų atlikimo, turi šiuo klausimu lemiamą reikšmę.

59. Antrasis elementas, t. y. reikšmingos informacijos viešumas, be abejonės, yra esminis elementas, į kurį reikia atsižvelgti nustatant, ar asmuo gali būti pagrįstai vertinamas kaip

44 — Akivaizdu, kad, kita vertus, į profesionalią vykdomos veiklos prigimtį gali būti atsižvelgta vertinant informaciją, kurią turi nagrinėjamas asmuo.

sąmoningai pažeidęs muitinės taisykles. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be abejonės, gali atsižvelgti į lengvai surandamą ir nesunkiai prieinamą plačiajai visuomenei skirtą informaciją, kaip antai Komisijos minėtą informacinę formą apie prekių internetu užsakymą. Jis taip pat juo labiau gali remtis informacija, su kuria ieškovas pagrindinėje byloje privalėjo susipažinti sudarydamas sutartį, t. y. naudojimosi sąlygomis [45] ir konkrečiomis *eBay* platformos taisyklėmis.

60. Šiai „privalomos“ informacijos grupei priklauso ir „taisyklės pardavėjams“ [46], kurias visi *eBay* platformos nariai privalo perskaityti ir suprasti ir kuriomis siekiama užtikrinti „vietinių įstatymų ir taisyklių“ laikymąsi. Todėl tarptautinius pardavimo sandorius sudarantys pardavėjai sutartimi įpareigojami žinoti ir laikytis nurodymų [47], kurie pabrėžia pardavėjų ir pirkėjų pareigą laikytis įvairių taikytinų taisyklių. Tarp internete *eBay* platformos pateiktos informacijos tinklalapio skyriuje „Pagalba“, konkrečiai kalbant, skyriuose, pavadintuose „Apmokėjimas ir pristatymas“, „Supakuoti ir išsiųsti daiktą“, „Tarptautinis pristatymas“, yra dokumentas, pavadintas „Muitinės dokumentai ir formalumai“ [48], kuriame trumpai aprašomos pardavėjų muitinės prievolės.

61. Tačiau, kaip jau minėjau, tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į ieškovo pagrindinėje byloje veiklos pobūdį, turi nustatyti informaciją, su kuria ieškovas turėjo susipažinti, ir faktines bei teisines aplinkybes, kuriomis ši veikla buvo vykdoma, ypač aplinkybę, kad ginčijamos prekės buvo įvežtos gabenant pašto siuntas, taip pat, ar ieškovas gali būti kvalifikuojamas kaip „asmuo, turintis skolą muitinei, kilusią dėl neteisėto prekių įvežimo į Sąjungos muitų teritoriją“, pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką.

45 — http://pages.ebay.fr/help/policies/user-agreement.html

46 — http://pages.ebay.fr/help/policies/seller-rules-overview.html

47 — http://pages.ebay.fr/help/policies/seller-international.html

48 — http://pages.ebay.fr/help/pay/customs.html

V — Išvada

62. Todėl Teisingumo Teismui siūlau taip atsakyti į *Bundesfinanzhof* pateiktus prejudicinius klausimus:

„1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000, 202 straipsnio 3 dalies antrą įtrauką reikia aiškinti, kad skola muitinei, atsiradusi dėl dalyvavimo neteisėtai įvežant prekę į Europos Sąjungos muitų teritoriją, tenka asmeniui, kuris, tiesiogiai neprisidėjęs prie minėto įvežimo, dalyvavo kaip tarpininkas sudarant pirkimo-pardavimo sutartis, susijusias su minėtomis prekėmis, jeigu nustatyta, kad, atsižvelgiant į informaciją, kurią šis asmuo turėjo ar galėjo turėti normaliomis aplinkybėmis, yra pakankama tikimybė, kad jis veikė sąmoningai.

Kompetentingos nacionalinės institucijos ir teismai privalo įvertinti ir palyginti įvairius reikšmingus jų turimus elementus, laikydamiesi panašiose situacijose taikomų įrodymų rinkimo taisyklių, vadovaudamiesi lygiavertiškumo ir veiksmingumo principais.“